

קרא לו 'אפר'. אבל לגבי אפר ממש יתכן שמודה רבי יוסי לרבי
 שנתנית מים עליו נחשבת כלישה מפני שאינו בר גיבול. ומשנתנו
 כדברי הכל.
 הגמרא מביאה ברייתא בענין מלאכות נוספות שמתחיל אותן בערב
 שבת ונגמרות מאליון בשבת: תנו רבנן, פותחין מים – פותחים את
 המים, כלומר עושים חריץ צר להביא את המים משפת המעיין לַיְיָהּ
 בערב שבת עם השיכה – קודם שקיעת החמה, והגינה מתמלאת
 והולכת כל היום כולו. וכן מניחין מוגמר – לבונה ומיני בשמים על
 גבי גחלים תחת הפלים (הבגדים) כדי שיתבשמו (ערב שבת),
 והבגדים מתגמריין והולכין – ממשיכים להתבשם מן המוגמר כל
 היום כולו. וכן מניחין גפרית על גחלים תחת הפלים – כלי כסף,
 כדי שהעשן ישחר ויבליט את קוי הצירורים החרוטים עליהם (בערב
 שבת עם השיכה), והם מתגמריין והולכין – ממשיכים להתעשן מן
 הגופרית כל השבת כולו. ומניחין קילור – תחבושת לרפואת העין
 על גב העין, וכן איספליגית – רטייה על גבי מכה (ערב שבת עם
 השיכה). ומתרפאת והולכת כל היום כולו. אבל אין נוהגין בערב
 שבת תפין לתוף הריחים של מים – שפעולתן נעשית בבח המים,
 אף שהן טוחנות מאליון, אלא בכדי שיטחנו החטים מבעוד יום.
 מבררת הגמרא: מאי טעמא נאסרה נתינת חטים לתוך הריחים יותר
 משאר המלאכות שבברייתא. משיבה הגמרא: אמר רבה, מפני
 שפעולת הריחים משמעת קול, ונשמע הדבר שנעשית כאן מלאכה
 בשבת, והוא זלוול בכבוד השבת.
 מקשה הגמרא: אמר ליה רב יוסף לרבה, ולימא מר שהאיסור
 בברייתא הוא משום דין שביבת פלים – שחייב אדם להשביט את
 כליו שלא יעשו מלאכה בשבת. שהוא איסור דאורייתא, דתניא לגבי
 חיוב השביטה בשבת שנאמר בו (שמות כג יב-יג) 'וביום השביעי תשבת
 למען ינוח שורך וגו' וככל אשר אמרתי אליכם תשמרו' וגו', שלשון
 הכתוב 'ובכל' וגו' באה לרבות שביבת פלים.
 ולפיכך מבאר רב יוסף את טעם הברייתא שלא כדברי רבה: אלא
 אמר רב יוסף, הטעם שאסרה הברייתא לתת חטים לתוך ריחים של
 מים בערב שבת, משום דין שביבת פלים.
 שואלת הגמרא: והשתא דתמרת – ועכשיו שאמר רב יוסף שלביט
 הלל אית להו שביבת פלים מדאורייתא, שהרי ברייתא זו
 שהחמירה בריחים של מים משום שביבת כלים היא לכאורה כדברי
 בית הלל, משום שהתירה כמה מלאכות שנגמרות בשבת מאליון
 כדעת בית הלל במשנתנו, אם כן גפרית ומוגמר שהתירה הברייתא,
 מאי טעמא שרו – מאיזה טעם התיירם בית הלל, הרי הדרך היא
 לתת את הגפרית והמוגמר בתוך כלי, ונמצא הכלי עושה מלאכה
 בשבת. מתרצת הגמרא: משום דלא קעביד מעשה – שאין הכלי
 עושה שום פעולה, אלא הוא מונח על הארץ והגפרית והמוגמר
 מונחים בתוכו ועושים את פעולתם מבלי עזרתו. מה שאין כן ריחים
 של מים, שעושים מעשה בטחינתם ועובר בזה על שביבת כלי.
 מוסיפה הגמרא ושואלת: אונין של פשתן שהתירו בית הלל
 במשנתנו ליתן לתנור מבעוד יום, מאי טעמא שרו, הרי התנור עושה
 מלאכה ליבון בשבת. משיבה הגמרא: משום דלא קעביד מעשה
 ומינח נייחא – מפני שהתנור אינו עושה שום פעולה, אלא הוא מונח
 על הארץ, והאש שבתוכו היא העושה את פעולת הליבון.
 שואלת הגמרא: מצודת תיה ועוף ודגים שהתירו בית הלל במשנתנו
 לפרוס מבעוד יום, דקא קעביד מעשה – שעושה פעולת צידה בשבת,
 כגון מלכודת של עופות שהחבל נקשר ולוכד את העוף, וכן מלכודת
 של חיות שכאשר החיה דורכת עליה נסגרת המלכודת במהירות
 ותופסת את רגלה, מאי טעמא שרו. מתרצת הגמרא: התיב אין
 מדובר בכל מצודה אלא כגון פלחי – בחכות של דייגים, שהרג בולע
 את הקרס של החכה ונתפס בה מעצמו, וכן בקוקרי – מלכודות דגים
 העשויות כעין סל של קנים עם פתח רחב מצד אחד ופתח צר מצד
 שני, שהדג נכנס בפתח הרחב ומוציא ראשו בפתח הצר שכנגדו,
 ונתפס שם מעצמו, כיון שהפתח צר מגופו ואינו יכול לצאת דרכו,

השמש – אם עושה כן בעוד החמה זורחת.
 מוסיפה המשנה: אמר רבן שמעון בן גמליאל, נוהגין היו בית אמא
 – בית רבן גמליאל, שהיו נוהגין כלי לכן – בגדי פשתן לכובסם נכרי
 שלשה ימים קודם לשבת, כיון שקשה לנקותם וצריך לכבסם במשך
 שלשה ימים, ואם יתנום לו פחות משלשה ימים לפני השבת יכבסם
 גם בשבת. ואף שביט רבן גמליאל היו מבית הלל, החמירו לעצמם
 בענין זה כבית שמאי.
 מלאכות שלא נחלקו בהן בית שמאי ובית הלל: ושון אלו ואלו –
 בית שמאי ובית הלל, שפועלין את קורת בית חבד – שאחרי ריטוק
 הזיתים בבית חבד מותר להניח עליהם קורה כבדה מבעוד יום כדי
 שיסחט מהם שמנם בשבת. וכן שטוענים את עגולי הגת – אחר
 דריכת הענבים בגת מותר להניח עליהם מבעוד יום חתיכות עצים
 עגולות וכבדות כדי שיסחט מהם יינם בשבת.

גמרא

במשנתנו נחלקו בית שמאי ובית הלל לגבי שריית סממנים בערב
 שבת, ומשמע ששרייתם בשבת עצמה אסורה גם לפי בית הלל.
 הגמרא מבררת היכן מצינו תנא הסובר ששרייה כזו נחשבת
 למלאכה מורה: מאן תנא – מיהו התנא הסובר שנתנית המים לתוך
 הדיו, או פי שלא גיבל בהם את הדיו, זו היא שרייתו, כלומר,
 שרייה זו נחשבת כלישה של הדיו כיון שהוא מתערב מאליו במים,
 והעושה כן עובר משום 'לש' שהוא אב מלאכה בשבת. משיבה
 הגמרא: אמר רב יוסף, רבי היא, דתניא, אם אחד נותן את הקמח
 בקערה, ואחד נותן את המים על הקמח, האחרון חייב משום
 מלאכת לש, אף שלא גיבל את הקמח במים בידיו, דכרי רבי. רבי
 יוסי (גרבי יהודה) חולק ואומר, אינו חייב עד שייגבל את הקמח
 במים. וכן יש לומר לגבי נתינת המים על סממני הדיו, שלדעת רבי
 חייב עליה בשבת משום לש, אבל לדעת רבי יוסי פטור, כיון שאינו
 מגבל בידיו את הדיו במים. ומשנתנו כדברי רבי.
 מקשה הגמרא: אמר ליה אבין לרב יוסף, ודילמא עד כאן לא
 קאמר רבי יוסי שנתנית המים אינה נחשבת כלישה, אלא דוקא
 בקמח, דכרי גיבול הוא – שהוא מתגבל לעיסה ומתדבקם חלקיו זה
 לזה, לפיכך הגיבול הוא עיקר המלאכה, ואינו מתחייב על עירובו
 במים מבלי לגבול. אבל דיו, דלאו פר גיבול הוא – שאינו מתגבל
 לעיסה אלא רק מתערב עם המים, אימא ליחייב – אולי נאמר
 שהנותן עליו מים בשבת יתחייב חטאת גם לדעת רבי יוסי, כיון שהוא
 מתערב היטב במים מעצמו. ומשנתנו כדברי הכל.
 מתרצת הגמרא: לא סלקא דעתך, דתניא, אחד נותן את האפר
 בכלי, ואחד נותן את המים על האפר, האחרון חייב משום מלאכת
 לש, אף שלא גיבל את האפר במים בידיו, דכרי רבי. ורבי יוסי פרבי
 יהודה אומר, אינו חייב עד שייגבל. והרי אפר אינו בר גיבול שהרי
 אין חלקיו מתדבקם זה לזה על ידי המים, ואף על פי כן סבר רבי יוסי
 שנתנית מים עליו ללא גיבול אינה נחשבת כלישה. וכמו כן לגבי
 נתינת מים על סממני הדיו, כיון שאינו מגבל את הדיו במים סובר רבי
 יוסי שאינה נחשבת כלישה.
 חוזרת ומקשה הגמרא: ודילמא מאי אפר' שהזכירה הברייתא, היינו
 עפר, דכרי גיבול הוא – שהוא מתגבל לטיט של בנין ומתדבקם
 חלקיו זה לזה, ולכן אמר רבי יוסי שאינו חייב עד שייגבלו. אבל
 באפר, שאינו בר גיבול, וכן בסממנים של דיו, מודה רבי יוסי שחייב
 בנתינת המים עליהם בלבד. מתרצת הגמרא: והתניא אפר' והתניא
 עפר' – והרי שנינו שתי ברייתות בענין מחלוקת זו של רבי ורבי יוסי,
 באחת מהן נאמר 'אפר', ובשניה נאמר 'עפר', ומוכח משינוי השלשון
 שמחלוקתם היא בין בעפר ובין באפר.
 דוחה הגמרא את התיורין: מירי גבי תירי תניא – וכי שתי הברייתות
 נשנו יחדיו כדי שנוכל לדייק משינוי השלשון ביניהן. הרי הן לא נשנו
 יחדיו, אלא ברייתא אחת שנשתה מפי רבי חייא וברייתא שניה מפי
 רבי אושעיא, ויש לומר ששניהם דיברו על עפר אלא שאחד מהם

המשך ביאור למס' שבת ליום ראשון עמ' א

1 ולהחזיר ראשו פנימה אינו יכול מפני שראשי הקנים שבפתח נכנסים
 2 לו תחת לחיו, **דְּלֹא קָעָבִיד מַעֲשָׂה** – שאין המצודה עושה שום
 3 פעולה שהרי אינה זזה ממקומה.
 4 הגמרא מביאה דעה נוספת בענין שיטות התנאים בדין שביתת כלים,
 5 ולפיה מתפרשת הסוגיא באופן אחר: **וְהִשְׁתָּא דְאָמַר רַב אוֹשְׁעִיא**
 6 **אָמַר רַב אָפִי, מֵאֵן תִּנָּא** – מיהו התנא של ברייתא זו, האוסר נתינת
 7 חיטים לריחים של מים מפני ש**שְׁבִיתַת פְּלִים דְאֹרֵייתָא, בֵּית שְׁמַאי**
 8 **הִיא וְלֹא בֵּית הֵלֵל**, נמצא שלבית שפמאי בין קעבִיד מַעֲשָׂה בֵּין דְּלֹא
 9 **קָעָבִיד מַעֲשָׂה** – בין אם הכלי עושה את הפעולה ובין אם אינו עושה

10 אותה אלא היא רק נעשית בתוכו, הרי זה **אָסוּר**. שהרי מצינו שאסרו
 11 בית שמאי נתינת אונין של פשתן לתוך התנור, אף שהתנור אינו
 12 עושה את הפעולה אלא היא רק נעשית בתוכו, ועל כרחק סברו שגם
 13 כשהפעולה רק נעשית בתוך הכלי נחשב שהכלי עושה בזה מעשה,
 14 ועובר בזה על דין שביתת כלים. אבל לְבֵית הֵלֵל, **אָף עַל גַּב דְּקָעָבִיד**
 15 **מַעֲשָׂה** – שהכלי בעצמו עושה את הפעולה, שְׁרִי – מותר, כי אינם
 16 סוברים דין שביתת כלים.
 17 שואלת הגמרא: **וְהִשְׁתָּא דְאָמְרַת דְּלְבֵית שְׁמַאי אָף עַל גַּב דְּלֹא**
 18 **עָבִיד מַעֲשָׂה הִיא זֶה אָסוּר, אִי הָכִי**

58 אבל אם המאכל כְּשִׁיל וְלֹא כְּשִׁיל, כלומר שמבושל במקצת ולא כל
 59 צרכו, אָסוּר – אסור להניח הקדירה בתנור, שמא יחתה בשבת למחר
 60 בישולו.
 61 וְאִי שְׂרָא בִּיה גְרָמָא חֵיִיא – אך אם נתן לתוך המאכל המבושל
 62 במקצת, אפילו אבר אחד שאינו מבושל כלל, שְׂפִיר דְּמִי, כי בכך
 63 מגלה דעתו שצריך את התבשיל כולו רק למחר, ואין לחוש שמא
 64 יחתה.
 65 מוסיפה הגמרא: וְהִשְׁתָּא דְאָמַר מַר בגמרא לעיל, שְׂכַל מִיְדֵי דְקָשִׁי
 66 לִיה זִיקָא וְלֹא מְגַלּוּ לִיה – כל דבר שהרוח מזיקה לו אין לחוש שיגלו
 67 את פי התנור לחתות בגחלים, הֵאִי כְּשִׂרָא דְגִדְרִיא – בשר גדי, וְשָׂרִיק
 68 – וטח בטיט סביב כיסוי התנור, שְׂפִיר דְּמִי – מותר להניחו בתנור
 69 בערב שבת עם חשיכה שיצלה בשבת. לפי שאין חשש שיגלה פי
 70 התנור ויחתה בגחלים, משני טעמים: א. מפני שהרוח מזיקה לבשר
 71 הגדי. ב. מפני שעד שיסתור הטיט לפתוח הכיסוי יזכר שאסור
 72 לחתות.
 73 ואם הוא דְּבִרְחָא – בשר איל גדול, וְלֹא שָׂרִיק – ולא טח בטיט סביב
 74 כיסוי התנור, אָסוּר. לפי שיש לחוש שיגלה פי התנור ויחתה בגחלים,
 75 משני טעמים: א. מפני שבשר איל גדול אין הרוח מזיקה לו. ב. מפני
 76 שיכול לגלות פי התנור בנקל ואין מה שיוכירנו.
 77 ואם הוא דְּגִדְרִיא וְלֹא שָׂרִיק – בשר גדי, אבל לא טח בטיט, שיש כאן
 78 טעם אחד להתיר, שהרוח מזיקה לו, וטעם אחד לאסור, שיכול
 79 לגלות פי התנור בנקל, וכן דְּבִרְחָא וְשָׂרִיק – בשר איל גדול, אבל טח
 80 בטיט, שיש כאן טעם אחד לאסור, שאין הרוח מזיקה לו, וטעם אחד
 81 להתיר, שאינו יכול לגלות פי התנור בנקל, רַב אֲשֵׁי שָׂרִי, כי סבר שדי
 82 בטעם אחד להתיר. וְרַב יְרֵמְיָה מְדִיפְתֵי אָסִיר, כי סבר שצריך דווקא
 83 שני טעמים להתיר.
 84 מקשה הגמרא: וְלָרַב אֲשֵׁי דְשָׂרִי, (וְהִתְנַיָּא) במשנה להלן (ט) אֵין
 85 צוּלִין בערב שבת כְּשֵׁר כְּצֵל וּבִיצָה אֱלָא אם יש שהות כְּדִי שְׂיִצְלוּ
 86 מְבַעֲדֵי יוֹם. ומשמע שהאסור הוא בין בבשר גדי ובין בבשר איל.
 87 מתרצת הגמרא: הֵתָם דְּבִרְחָא וְלֹא שָׂרִיק – לדעת רב אשי מדובר
 88 שם בבשר איל גדול וכשלא טח בטיט, שיש בכך שני טעמים לאסור,
 89 ולפיכך אסרוהו.
 90 אִיבָא דְאָמְרֵי – יש שאמרו שמועה זו בלשון אחרת, דְּגִדְרִיא, בֵּין
 91 שָׂרִיק בֵּין לֹא שָׂרִיק – בין אם טח בטיט ובין אם לא טח בטיט סביב
 92 הכיסוי, שְׂפִיר דְּמִי, ואין לחוש שמא יגלה פי התנור ויחתה, כי הרוח
 93 מזיקה לו. דְּבִרְחָא נְמִי וְשָׂרִיק, שְׂפִיר דְּמִי, כי עד שיסתור הטיט
 94 לפתוח הכיסוי יזכר שאסור לחתות, וכל טעם לעצמו די בו כדי
 95 להתיר. בֵּי פְלִיגֵי – ומחלוקת האמוראים היא דווקא על דְּבִרְחָא וְלֹא
 96 שָׂרִיק, דְּרַב אֲשֵׁי שָׂרִי, וְרַב יְרֵמְיָה מְדִיפְתֵי אָסִיר.
 97 מקשה הגמרא: וְלָרַב אֲשֵׁי דְשָׂרִי ואפילו כשלא טח בטיט, (וְהִתְנַיָּא)
 98 במשנה להלן (ט) אֵין צוּלִין כְּשֵׁר כְּצֵל וּבִיצָה אֱלָא כְּדִי שְׂיִצְלוּ
 99 מְבַעֲדֵי יוֹם, ובמה יעמיד רב אשי משנה זו. מתרצת הגמרא: הֵתָם
 100 כְּבִשְׂרָא אֲנוּמְרֵי – לדעת רב אשי מדובר שם בבשר המונח על גבי
 101 גחלים שעל הארץ, שאפשר בנקל לחתות בגחלים לפי שאין שם
 102 כיסוי כלל, אבל כשהוא בתוך התנור, אין דרך לחתות בגחלים, מפני
 103 שיתלכלך הבשר מן האפר.
 104 לגבי בשר גדי אמרה הגמרא לעיל שהרוח מזיקה לו ואין לחוש
 105 שיפתח פי התנור ויחתה בגחלים. הגמרא לומדת מכך דין נוסף: אָמַר
 106 רַבִּינָא, הֵאִי קָרָא חֵיִיא – דלעת שאינה מבושלת, שְׂפִיר דְּמִי – מותר
 107 להניחה בתנור בערב שבת עם חשיכה שתהיה נצלית בשבת, בֵּין
 108 דְּקָשִׁי לִיה זִיקָא – מכיון שהרוח מזיקה לה, כְּבִשְׂרָא דְגִדְרִיא דְּמִי, ואין
 109 לחוש שמא יחתה.
 110 שנינו במשנה: בֵּית שְׂמַאי אֹמְרִים, אֵין מוֹכְרִין לנכרי וכו' אלא כדי
 111 שיגיע למקום קרוב, ובית הלל מתירין.
 112 הגמרא מביאה ברייתא בענין זה: תַּנּוּ רַבִּנּוּ, בֵּית שְׂמַאי אֹמְרִים, לֹא
 113 יִמְכּוּר אָדָם בערב שבת את הַפֶּצֵז לְנִכְרִי, וְלֹא יִשְׂאִלְנוּ חפץ
 114 להשתמש בו ולהחזיר אותו כמו שהוא, וְלֹא יִלְוֶנוּ – ולא ילוה לו

1 מוֹנְמָר וְנִפְרִית שהתירה הברייתא, מֵאִי טַעְמָא שָׂרוּ – (התירום) בֵּית
 2 שְׂמַאי, הרי הדרך היא לנותנם בכלי, ונמצא הכלי עושה מלאכה
 3 בשבת. מתרצת הגמרא: הֵתָם מִנַּח אֲאָרְעָא – מדובר שם כשהגפרית
 4 והמוגמר מונחים על הארץ, ולא בכלי.
 5 מוסיפה הגמרא ומקשה: גִּינִית שעושים בה שיכר, שהשעורים
 6 שרויים בה יותר משמונה ימים ושבת בכלל זה, והגיגית עושה
 7 מלאכה בשבת, וְנָר שהוא כלי שמדליקים בו מערב שבת, וְקִדְרָה
 8 שנותנים בערב שבת על הכירה והמאכל ממשיך להשתבח בשבת,
 9 וְשִׁפּוּד המונח בתנור מערב שבת והבשר שעליו ממשך להיצלות
 10 בשבת, שלא מצאנו שאסרו אותם בית שמאי, מֵאִי טַעְמָא שָׂרוּ בֵּית
 11 שְׂמַאי. משיבה הגמרא: משום דְּמִפְקָר לָהּ אֲפִקוּרֵי – שהוא מפקדים
 12 בליבו, לפי שאין ברצונו לעבור על אסור שביתת כלים, וכשמפקדים
 13 אינו מצווה על שביתתם.
 14 מבררת הגמרא: מֵאֵן תַּנָּא לָהּ דְתַנּוּ רַבִּנּוּ – מיהו התנא ששנה
 15 ברייתא זו, לֹא תַמְלָא אִשָּׁה קִדְרָה בַעֲסָסִית וְתוֹרַמְסִין – מיני
 16 קטניות שצריכים בישול הרבה, וְתַנִּיחַ אותה לְתוֹךְ הַתַּנּוּר בַּעֲרַב
 17 שָׁבֶת עִם הַשֶּׁכֶה כדי שיתבשלו עד מוצאי שבת, וְאִם עברו וְתַנּוּ
 18 בתנור, אף לְמוֹצָאֵי שָׁבֶת הַקַּטְנוֹת אֲסוּרִין באכילה, כְּכִדִי שְׂעִישׁוּ –
 19 עד שיעבור שיעור זמן שתהיה יכולה לבשלם אחר השבת. כִּי־צָא כּוּ
 20 לֹא יִמְלֵא הַתְּתוּם כִּבִּית שֶׁל מִים וְנִיחַ לְתוֹךְ הַתַּנּוּר בַּעֲרַב שָׁבֶת
 21 עִם הַשֶּׁכֶה כדי שירתחו המים במשך השבת, וְאִם עָשָׂה כּוּ, לְמוֹצָאֵי
 22 שָׁבֶת אֲסוּרִין כְּכִדִי שְׂעִישׁוּ, והרי האיסור בזה הוא לכאורה מדין
 23 שביתת כלים. לִמָּא שהברייתא בֵּית שְׂמַאי הִיא, הסוברים דין זה,
 24 וְלֹא בֵּית הַלֵּל.
 25 דוחה הגמרא: אֲפִילוּ תִימָא שהברייתא כִּבִּית הַלֵּל, אין זה קשה, כי
 26 טעם האיסור בקדירה ובחבית אינו משום שביתת כלים, אלא גְזִירָה
 27 שְׂמַאי יָתְהָ בְּגַחְלִים – שמא יחפר בגחלים כדרך שעושה בחול
 28 כשרוצה למחר בישול הקדירה, ויכבה את הגחלים העליונות ויבעיר
 29 את התחתונות.
 30 מקשה הגמרא: אִי הָכִי – אם בית הלל גזרו שמא יחתה, מוֹנְמָר
 31 וְנִפְרִית נְמִי לְגוּזַר, שמא יחתה בגחליהם, ומדוע התירום בברייתא.
 32 מתרצת הגמרא: הֵתָם לֹא מְתִיתִי לָהּ – אין חשש שיחתה בהם, דְּאִי
 33 מְתִיתִי סְלִיק בְּהוּ קוּמְרָא וְקָשִׁי לָהּ – כי אם יחתה, יעלה עשן
 34 הגחלים אל הבגדים וכלי הכסף ויזיק להם.
 35 מוסיפה הגמרא ומקשה: אֲנוּנִין שֶׁל פֶּשֶׁתָן שהתירו בית הלל
 36 במשנתנו, נְמִי לְיַגוּזַר שמא יחתה. מתרצת הגמרא: הֵתָם בֵּין דְּקָשִׁי
 37 לָהּ זִיקָא לֹא מְגַלּוּ לִיה – שם כיון שהרוח הנכנסת לתנור קשה
 38 ומזיקה לפשתן, אין לחוש שיגלה פי התנור ויחתה בגחלים.
 39 מוסיפה הגמרא ומקשה: נתינת צֶמֶר לְיֹזְרָה שהתירו בית הלל
 40 במשנתנו, לְיַגוּזַר שמא יחתה. מתרצת הגמרא: אָמַר שְׂמוּאֵל, במשנה
 41 מדובר בְּיֹזְרָה עֲקוּרָה מעל האש, שאין גחלים תחתיה.
 42 מקשה הגמרא: וְנִיחָוּשׁ שְׂמַאי מְנִים בַּהּ – והרי גם לאחר שהורידה
 43 עדיין יש לחוש שמא יבושש בה, ויעבור בכך על איסור צביעה
 44 בשבת. מתרצת הגמרא: מדובר בְּיֹזְרָה עֲקוּרָה מעל האש, וְנִיחָוּשָׁה –
 45 וטח בטיט סביב כיסויה לסותמה, שעד שיסתור הטיט ויפתחנה יזכר
 46 שאסור להגיס.
 47 הגמרא לומדת הלכות נוספות ממה שאמר התרצן לעיל, שבית הלל
 48 גזרו בעססיות ותורמסין שמא יחתה בגחלים: וְהִשְׁתָּא דְאָמַר מַר שיש
 49 גְזִירָה שְׂמַאי יָתְהָ בְּגַחְלִים, הֵאִי קִדְרָה חֵיִיא – קדירה חיה, כלומר
 50 שהמאכל שבה אינו מבושל כלל, שָׂרִי לְאֲנוּחָה – מותר להניחה
 51 בַּעֲרַב שָׁבֶת עִם הַשֶּׁכֶה כְּתַנּוּרָא כדי שתתבשל בשבת, מֵאִי טַעְמָא,
 52 בֵּין דְּלֹא חֵוִי לְאוּרְתָא – מכיון שלא תהיה ראויה לאכילה בלילה
 53 אפילו אם יחתה בגחלים, אֲסוּחֵי מִסָּה דַעְתִּיהָ מִינֵיהּ – משתי דעות
 54 ממנה עד למחר, וְלֹא אֲתִי – ולא יבוא לְתַתּוּי גַחְלִים, שהרי עד
 55 למחר תתבשל כראוי גם אם לא יחתה.
 56 וּבְשִׁיל – ולהניח בתנור קדירה שהמאכל שבה מבושל כל צורכו,
 57 שְׂפִיר דְּמִי – מותר, שהרי אינה צריכה חיתוי ואין לחוש שמא יחתה.

המשך ביאור למס' שבת ליום ראשון עמ' ב

1 איזה חפץ שיתחייב הנכרי להחזיר לו דמיו או חפץ אחר כמוהו, ולא
2 יתן לו חפץ בַּמִּתְנָה, אֵלָּא אם יש די זמן בְּיַד שִׁיגִיעַ הנכרי לְבֵיתוֹ
3 מבעוד יום. לפי שכאשר הנכרי יוציא החפץ ויעבירנו ברשות הרבים
4 בשבת, יטעו הרואים שעושה כן בשליחות הישראל. וְבֵית הַלֵּל
5 אֹמְרִים, די אם יהיה זמן ביום בְּיַד שִׁיגִיעַ הנכרי לְבֵית הַסְּמוּךְ
6 לְחֹמֶה בעיר מגוריו [אם הוא גר בעיר אחרת]. שכיון שהוא יכול
7 להניחו שם, ניכר שמה שממשיך לילך עם החפץ הלאה עד ביתו, אין
8 זה בגלל שהישראל נתנו לו. רַבִּי עֲקִיבָא אֹמֵר, ההיתר הוא כשיש
9 לו זמן בְּיַד שִׁיגִיעַ מִפְּתַח בֵּיתוֹ של הישראל מבעוד יום.
10 מלשון רבי עקיבא נראה לכאורה שבא לחלוק על בית הלל, אך
11 הברייתא מבארת שאינו כן: אָמַר רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה, הֵן הֵן דְּבָרֵי
12 רַבִּי עֲקִיבָא הֵן הֵן דְּבָרֵי בֵּית הַלֵּל, לפי שלא בָּא רַבִּי עֲקִיבָא לחלוק

13 אֵלָּא רק לְפָרֵשׁ את דְּבָרֵי בֵּית הַלֵּל. כלומר, תנא קמא ורבי עקיבא
14 נחלקו מהי דעת בית הלל, לדעת תנא קמא סוברים בית הלל שצריך
15 שתהיה שהות ביום כדי שיגיע לבית הסמוך לחומה, ולדעת רבי
16 עקיבא סוברים הם, שצריך רק שהות כדי שיצא מפתח ביתו מבעוד
17 יום.
18 הגמרא מביאה ברייתא העוסקת גם כן בענין מסירה לנכרי: הָנֹוּ
19 רַבָּנָן, בֵּית שְׁמַאי אֹמְרִים, לֹא יִמְכּוֹר אָדָם חֶמְצוֹ לְנֹכְרִי, אֵלָּא אִם
20 בֶּן יוֹדֵעַ בּוֹ שִׁיכְלָה אותו קודם הַפְּסָח, דְּבָרֵי בֵּית שְׁמַאי. כיון
21 שלדעת בית שמאי, מצוות ביעור חמץ היא לכלותו מהעולם. וְבֵית
22 הַלֵּל אֹמְרִים, כָּל זְמַן שְׁפוּתָר לְאוֹכְלוֹ בערב פסח, מוֹתָר לְמוֹכְרוֹ
23 לנכרי. כיון שלדעת בית הלל, מצוות ביעור חמץ היא לכלותו
24 מרשות ישראל בלבד. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר,